

ЗАСТОСУВАННЯ ІКТ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ

Галас А. О., 2001andrii2001@gmail.com
ПВНЗ «Академія рекреаційних технологій і права»

Удосконалення професійної підготовки фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи в останні роки привертає до себе все більшу увагу. Як показує досвід підготовки фахівців, застосування ІКТ у процесі навчання у контексті реалізації нової освітньої парадигми, дозволяє закладам вищої освіти більш ефективно забезпечити доступність навчальних матеріалів, сприяти розвитку інтелектуальних і творчих здібностей студентів, активізувати їх пізнавальну діяльність, чим удосконалює якість навчання та виховання майбутніх фахівців.

Проблемам упровадження й ефективного застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освіті присвячено чимало праць вітчизняних і зарубіжних педагогів, психологів, дидактів, методистів, фахівців з комп'ютерної техніки, практичних працівників. Окремі аспекти цієї проблеми розкрито у працях В.П. Безпалька, В.Ю. Бикова, М.Й. Варія, А.Ф. Верланя, Б.С. Гершунського, С.У. Гончаренка, Р.С. Гуревича, Ю.О. Дорошенка, О.П. Євсюкова, А.Д. Кузика, Л.І. Мельнікова, П.І. Образцова, Л.Є. Петухової, С.Н. Трапезникова, А.В. Шматко, Г.В. Щербак та ін.

Застосування ІКТ у процесі професійної підготовки фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи, насамперед, вимагає постійного динамічного оновлення змісту, організаційних форм і методів процесу навчання, розвиток яких зумовлюється можливостями ІКТ. Головним завданням викладачів вищої школи при цьому стає розробка нових методик викладання, підготовка методичних матеріалів на новій основі в умовах підвищення компетентності викладачів із використання інформаційно-комунікаційних технологій навчання.

Широке застосування комп'ютерних технологій в освіті сьогодні є невід'ємною частиною навчально-виховного процесу. Можливості сучасної системи освіти загалом значно розширюються завдяки використанню мультимедійних, інтерактивних технологій, мережі Інтернет. Сьогодні перед викладачами стоїть важливе завдання – виховати та підготувати молодь, здатну активно включатися у якісно новий етап розвитку сучасного суспільства, пов'язаний з інформацією.

Узагальнення практики традиційної системи навчання (відсутність постійного зворотного зв'язку між студентом і викладачем) змушують педагогів шукати нові організаційні форми і засоби навчання і виховання. Застосування комп'ютера у навчально-виховному процесі дає можливість тією чи іншою мірою розв'язати завдання пошуку нових організаційних форм навчання, які б сприяли досягненню

оптимального освітнього і виховного ефекту. Водночас ефективність організаційних форм навчання і застосування можливостей засобів ІКТ багато у чому буде залежати від усвідомленого сприйняття матеріалу, його розуміння та здатності застосування одержаних знань, умінь і навичок, їх закріплення під час різних навчальних дій [3].

Слід наголосити, що вбудовування ІКТ у навчальний процес має базуватися на їх педагогічно обґрунтованому поєднанні із традиційними методичними системами навчання та при обов'язковому обґрунтуванні педагогічної доцільності такого використання, тобто освіта на сучасному етапі має задовольняти нові потреби й водночас зберігати свої сильні традиційні сторони [1].

Найпростішою та найпоширенішою сучасною програмою, що допомагає викладачу урізноманітнити лекцію, є прикладна програма Power Point. Як засвідчує практика, використовувати комп'ютерні презентації можна на заняттях будь-якого типу. Головне, щоб поданий матеріал відповідав принципам науковості, наочності, був поданий в обсязі, що відповідає дидактичній меті.

Використання презентацій допомагає урізноманітнити етап актуалізації знань, адже запитання можна ілюструвати графічними об'єктами, анімацією, звуковим супроводом, можна подати кілька слайдів із попередніх уроків, з кросвордами, ребусами тощо. На етапі пояснення нового матеріалу можна використовувати фото-, аудіо-, відео фрагменти, гіперпосилання для зміни послідовності показу, що дає вчителю змогу на свій розсуд змінювати хід бесіди, акцентувати увагу на найскладніших моментах уроку залежно від сприйняття матеріалу учнями і від ситуації на уроці. На слайдах доцільно подати лише основні думки, визначення, дати і назви подій, формули, графічні, фото-, аудіо-, відео фрагменти тощо [2].

Варто зауважити, що самостійність в отриманні більшого обсягу знань на практичних заняттях із використанням апаратних та програмних засобів ІКТ інтенсифікує формування психологічної, теоретичної і практичної готовності студентів до самоосвіти, самовдосконалення. Зрозуміло, що здатність до самоосвіти є невід'ємною частиною якісної професійної підготовки фахівця.

Безперечно, кожна нова технологія, що запроваджується у навчальний процес, потребує чималих зусиль, багато часу і засобів для реалізації. Цей складний процес залежить від інтенсивності вмотивованих дій викладача. Під час визначення мотивів використання ІКТ потрібно виходити із потреб максимальної активізації пізнавальної діяльності студентів, із цим мотивом пов'язана упевненість в тому, що новації підвищують ефективність процесу професійної підготовки фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи у закладі вищої освіти.

Отже, підвищення ефективності підготовки процесу формування професійної компетентності фахівця із використанням засобів ІКТ досягається за рахунок:

- застосування різних форм і методів організації навчальної і виховної діяльності;
- раціонального поєднання активної інтелектуальної та вольової діяльності студентів;

- оптимального поєднання провідної ролі викладача, який організовує і спрямовує навчальний і виховний процес в цілому, а також самостійну роботу студента з комп'ютером;
- поєднання групових та індивідуальних способів організації навчання і виховання з використанням засобів ІКТ залежно від можливостей студента;
- використання комп'ютера не тільки як засобу керування навчальною діяльністю, а й для виконання функції керування навчанням і виховання.

Список використаних джерел:

1. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / [Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.]. К. : НТУ, 2017. 172 с.
2. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. Випуск 51 / редкол. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер». 2018. 465 с.
3. Швачич Г.Г., Толстой В.В., Петречук Л.М., Іващенко Ю.С., Гуляєва О.А., Соболенко О.В. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології: Навчальний посібник. Дніпро: НМетАУ. 2017. 230 с.

Науковий керівник: *Герасимюк Л. С., старший викладач кафедри документознавства та інформаційної діяльності, ПВНЗ «Академія рекреаційних технологій і права».*